

Virginie Despentes: “Haurem de donar pas a un moviment feminista radical si els homes no es posen les piles”

Queralt Castillo

La [cultura de la violació](#) és un dels temes que travessen molts dels teus escrits, fins i tot a les novel·les de ‘Vernon Subutex’. Creus que aquesta cultura es pot relacionar amb l’augment del consum de la pornografia amb l’arribada d’Internet?

No veig un vincle directe entre la pornografia i la cultura de la violació. El que sí que ha augmentat ara amb Internet és la veu de les víctimes. Abans hi havia les mateixes víctimes, però no parlaven. Sempre hi ha hagut víctimes. La colonització francesa d’Àfrica també va ser una ‘empresa’ de violacions. De tot allò, no n’hi ha res d’escrit, però la violació va formar part del projecte colonial. La cultura de la violació ve de molt lluny, de segles; de fet, tot està construït al voltant d’aquesta cultura. Un cop s’hi ha posat nom, les víctimes han començat a alçar la veu i la consciència col·lectiva ha canviat. Ara podem parlar de què passa. Amb el #MeToo es va saber que hi havia moltíssimes dones que no estaven d’acord amb la concepció masculina tal com la teníem entesa i van sortir a la llum molts casos de violació, d’abús i d’assetjament. Va ser el primer cop que es va dir, però no era res de nou.

Cal canviar el tipus de pornografia que es consumeix?

Hi ha molts tipus de pornografia. De les pel·lícules ‘porno’ dels anys setanta hi havia coses que et podien molestar, però no tantes com les de les pel·lícules d’ara. M’agradaria poder assegurar-me a reflexionar amb els homes i veure d’on surt aquest imaginari al voltant del sexe, però resulta impossible. No es pot parlar de pornografia amb els homes: es posen nerviosos i rabiosos. No volen parlar de com se senten al voltant de la pornografia que consumeixen, de què els posa calents. Però en algun moment s’haurà de fer una reflexió col·lectiva del tema.

Foto: IVAN GIMÉNEZ

“M’encantaria que els homes reflexionessin i posessin les eines i la voluntat per parar aquesta guerra”

Tothom en el nostre entorn immediat coneix dones abusades. Dues de cada deu dones han patit abusos.

El silenci de la víctima sempre ha estat la millor protecció per als abusadors. És com els casos d’abusos a menors de l’Església... Quan te n’adones, penses: merda! Abans parlaves dels teus abusos i et senties com una merda; ara no és el cas.

“Als homes els agrada parlar de les dones. Així no han de parlar sobre ells mateixos. Com s’explica que en els últims 30 anys cap home hagi produït un text innovador sobre la masculinitat? Ells que són tan loquaços i tan competents quan es tracta de dissertar sobre les dones. Com s’explica aquest silenci respecte a ells mateixos?”. Ho diu a la ‘Teoria King Kong’. Els homes no reflexionen sobre ells mateixos?

Recordes quan va sortir la [fotografia del forat negre](#)? La va fer una investigadora i va rebre milers d’insults per les xarxes socials. No aconsegueixo acostumar-m’hi. Què els passa als homes? M’encantaria que els homes reflexionessin i posessin les eines i la voluntat per parar aquesta guerra. D’on surt tant d’odi cap a nosaltres? Per què? Nosaltres mai ho fariem. S’ha de parar, perquè és insuportable. Mira la [Irantzu Varela](#), la feminista basca: està sotmesa a un assetjament constant. Ho hem de canviar. Les dones hem pensat, hem estudiat, ho hem explicat. Nosaltres hem fet la nostra feina ben feta, i la continuem fent. Veig dones molt joves amb molta força i penso que no és una moda, sinó que aquesta onada d’apoderament continuarà. Confio plenament en l’esperit #MeToo. També veig cada cop més que els nois joves es fan eco de les nostres reflexions i

reivindicacions.

Vostè diu que no tots els homes són violadors però sí que tots els homes es beneficien de la cultura de la violació i de l'heteropatriarcat.

Pot ser que en algun moment sorgeixin moviments masculins que hi reflexionin. Ara, els nens, des de ben petits, ja estan exposats al discurs feminista, i això abans no passava. Tinc esperança en les generacions més joves. En tres anys, les coses han canviat molt i sí que és cert que ara tenim Trump i Bolsonaro, però també tenim més reivindicacions, manifestacions, vagues...

Què hem de fer les dones?

Més enllà de continuar parlant d'aquests temes, no veig què més podem fer. Què hem de fer? Deixar de parir nois? De vegades ho he pensat: què passaria si les dones només tinguéssim filles? O els homes es posen les piles o les dones haurem de donar pas a un moviment feminista radical. Si les dones pensem: no vull que més violadors, psicòpates, maltractadors surtin del meu cony..., podem tenir un control directe sobre la producció d'homes. Si us plau, nois, desperteu-vos!

Foto: IVAN GIMÉNEZ

“Amb el #MeToo em vaig adonar que les dones s'estimaven a elles mateixes i respectaven les altres companyes”

Després de tants anys de desigualtats i de vexacions, les dones cerquem justícia?

Hi ha molta ràbia, però no sentiment de venjança. Amb el #MeToo em vaig adonar que les dones s'estimaven a elles mateixes i es respectaven, i respectaven també les altres companyes. Això d'estimar els homes passi el que passi, com passava quan jo era jove, està desapareixent. Durant la meva joventut menjaves merda cada dia, i això s'ha acabat. Les dones no odiam els homes, però no

suportem ser assetjades, no ens agrada que ens facin sentir malament en l'espai públic. Això és una situació totalment nova: el nostre benestar ha passat per davant. També penso que han canviat les relacions entre mares i filles. Jo no tinc filles, però tinc moltes amigues que en tenen. Abans, tenir una filla era una decepció per a moltes famílies; ara ja no ho és. Hi ha molt més entusiasme de les mares envers les filles. Hi ha moltes més possibilitats de somiar.

A la 'Teoria King Kong' parla sobre la revolució del gènere. Comencem a descartar el [binarisme masculí i femení](#) que caracteritza la societat, però encara hi ha sectors que no estan disposats a abraçar el canvi.

Hi ha una part de la societat que és molt reaccionària. Le Pen, els catòlics, Vox... Però tinc molta fe en les generacions joves. De totes maneres, cal mirar més enllà. Hem de pensar com estan les coses en altres parts del món. Què està passant a la Xina? Quina és la situació del gènere allà? Jo no viatjo gaire, però llegeixo molt i veig que el tema del gènere s'està qüestionant en moltes parts del món i s'està construint de manera diferent. Encara no entenc com els homes no es vesteixen amb la roba de les dones i utilitzen maquillatge. Nosaltres fa anys que ho fem... Ells van una mica endarrerits, però també és cert que en aquest sentit pateixen més: mira Michel Houellebecq o Philip Roth. Els veig un sofriment sincer, tot i que no comparteixo la manera com ho han expressat.

Durant els anys setanta, alguns sectors de l'esquerra no es van prendre seriosament el moviment feminista. Ara això està canviant?

Nosaltres, les dones, sí que ens prenem les reivindicacions seriosament. Als anys setanta eren els homes els qui no ens van prendre seriosament, però ara això està canviant. No tenen elecció, de totes maneres. Mira el #MeToo: per primera vegada, els homes es van sentir molestos, van pensar: "Merda, ara les hem d'escoltar". Va haver-hi conseqüències reals: va haver-hi homes que van perdre la seva feina per l'assetjament que havien fet. Va ser un moviment en temps real internacional i va marcar un abans i un després. Encara que no vulguis, t'ho has de prendre seriosament! La manifestació i vaga feminista que va haver-hi a Espanya el 2018 va ser molt admirada a França. "Uau! A les espanyoles els passa quelcom", vaig pensar. També va ser impactant la Women's March contra l'Administració de Trump. Fins i tot amb diferències de pensament respecte a alguns temes, les feministes tenim moltes coses en comú.

Foto: IVAN GIMÉNEZ

“El feminisme no arriba de la mateixa manera a totes les dones, però hem d'intentar obrir camins perquè el diàleg sigui possible”

Hi ha una qüestió de classe que travessa el moviment feminista?

L'altre dia vaig llegir un [manifest de feministes migrades](#) en el qual es deia que elles netejaven les cases de les feministes blanques perquè aquestes poguessin trencar el 'sostre de vidre'. I òbviament una dona migrada, amb fills, sense papers... Si el seu cap les toca o les explota, amb la seva situació precaritzada, els resultarà més complicat sortir-se'n, perquè no tindran les mateixes eines que una altra dona. Vivim el mateix temps però en dues realitats diferents, i això és un problema del qual les feministes ens hem de fer càrrec. No només és un tema de classe, sinó de situació: per exemple, l'actitud canvia en funció de si tens nens o no. També és una qüestió d'edat. El feminisme no arriba de la mateixa manera a totes les dones, però hem d'intentar obrir camins perquè el diàleg entre totes sigui possible.

Vostè es va dedicar de manera intermitent a la prostitució i, en el seu discurs, trenca amb l'estereotip de l'home que utilitza aquests serveis. “En la meva curta experiència, els clients estaven plens d'humanitat, de fragilitat, d'angoixa”, explica. L'imaginari popular dels clients no és precisament aquest...

Als anys noranta hi havia cert respecte cap a les prostitutes. Als homes els feia por parlar amb una prostituta pel carrer. També el fet de despullar-se: tenien vergonya. Aquesta situació que jo descriu a 'Teoria King Kong' pot ser que hagi canviat; haurien de parlar les noies que exerceixen la prostitució ara. A mi sempre em va sorprendre que es comportessin millor amb mi que amb les seves dones. Jo en aquella època follava amb desenes de nois: els que pagaven eren més respectuosos: la

figura de la prostituta tenia quelcom de romàntic, místic. Pensa que, quan pagues, valores el que has pagat; de fet, normalment ho valores més que si ho tens gratuïtament.

Foto: IVAN GIMÉNEZ

“Si acabem amb el capitalisme, acabarem amb la noció tradicional de família i amb l’opressió de la dona”

Veurem pròximament la destrucció de la institució familiar tal com la coneixem?

Si acabem amb el capitalisme, acabarem amb la noció tradicional de família i acabarem amb l’opressió de la dona. De totes maneres, les famílies actuals ja són molt diferents de les famílies de fa 30 anys: hi ha més separacions i divorcis, famílies monoparentals, etc. Espero que ben aviat implantem altres maneres de viure plegats i, sobretot, de cuidar dels nostres infants. De moment, en això últim hem fracassat.

Tornar a la comunitat?

Exacte. Les persones que no tenim fills també podem cuidar dels fills i de les filles dels altres. Hauríem d’anar cap a concepcions més obertes.